

A Radnóti Miklós Művelődési Otthon egy hete

Ott, ahol a Csillagtelep kertés házai az új telepítésű emeletes házakkal találkoznak, két modern, egyemeletes épület áll. Az egyik teljesen új körzeti orvosi rendelő, a másik a Radnóti Miklós Művelődési Otthon.

Esténként a művelődési otthon homlokzatán hangulatos transzparens hirdeti, hogy az impozáns, vörösteiglas, oszlopszerűen tagolt oldalú épületben a hét minden napján kulturált szórakozás, kellemes időtöltés várja a látogatókat. Az épületet 1963. március 1-én adták át rendeltetésének. Eredetileg nem kultúrház céljára tervezték, ezért belső kialakítása, a helyiségek elrendezése nem a legideálisabb, kevés klubhelyiségnek való szoba van benne. Ezt a nehézséget azonban a vezetőség, megfelelő átcsoportosításokkal a jelen pillanatban még meg tudja oldani.

A művelődési otthon munkaterületéhez tartozó Csillagtelep háromnegyed részben új település. Lakói az ország legkülönbözőbb tájairól kerültek ide, de a fővárosban nem új bevándoroltak. Műveltségi szintjük, ízlésviláguk is a legkülönbözőbb, sokféle hatás és árnyalat érvényesül benne, szinte lehetetlen felmérni. A munka hatékonysága ezért teljesen a kultúrház vezetőségének ügybuzgalmán, találatkonyságán és hivatástudatán múlik. Tehát olyan felkészültségű egyéniségek kellenek a kultúrház élére, akik a szocialista kultúráldás ügyét valóban a szívükön viselik. Nem úgy, mint a múlt évben levitézlett igazgató, aki nem csupán a felettes hatóságokat vezette félre, hanem a kultúrház évek alatt aprólékos munkával kialakított és feltételezett morális légkörét és gazdasági ügyeit is összezilálta.

Tervekről, lehetőségekről,

igényekről beszélgetünk Kövessy Erzsébettel, az otthon jelenlegi igazgatójával. Elmondja, hogy az otthon impozáns külsejével, modern berendezésével, előkelő helyet foglal el Budapest új lakótelepi kultúrházai között. Éves munkatervének összeállításához a Fővárosi Tanács művelődési osztálya adja meg a fő irányvonalat, s ennek figyelembevételével az igazgató önállóan készíti el a programot, a helyi sajátosságoknak, kívánalmaknak és igényeknek megfelelően. Az otthon kulturális tevékenységének alapjai a klubok, szakkörök és a mozi. A klubok és szakkörök élén szakképzett vezetők állnak. Véleménye szerint a szakkörök munkája — bár vannak szép eredményei — még mindig nem kielégítő. Keresi a lehetőségeket új szakkörök megszervezésére.

Az agilis fiatal igazgató jelenleg egy zenebarátkör megszervezésén munkálkodik. Előkészítése az, hogy a kultúrház hatósugarába tartozó terület minden zenei érdeklődő lakóját összefogva a zenebarátok köre három klubszerű tagozatban működjön: a) magyar népi és népdal baráti kör; b) táncdal és jazz baráti kör; c) komoly zene és opera baráti kör.

A jelenleg is működő Ifjúsági Klub megerősítésére a MűM 33-as Intézet és a Tejút utcai szakközépiskola hallgatóinak meghívását tervezi. Tervei között szerepel a háziasszonyklub és a nyugdíjasklub kifejlesztése is. Megvalósítható elképzelése egy kertmozi és kertés tánchelyiség is. Ötletekben és tervekben az igazgató kifogyhatatlan, munkásságát a közlészé magasabb szintjének kialakítására való törekvése jellemzi.

Hétfő:

A művelődési otthonban minden hétfőn délután összejönnek a sakkszakör tagjai Tábör József sakk-mester vezetésével. A sakkörnek 18 tagja van, rendszeresen 10—12 személy vesz részt a kötelező foglalkozásokon. A kör tagjai többségben 12—14 éves tanulók, idősebbek hárman vannak. Az idei kerületi versenyben első helyezést ért el a sakkcsapat. A heti kötelező foglalkozásokon lépéselvezést és végjátékelvezést végeznek. Tábör mester szerint fiataloknál, általában kezdő játékosoknál a végjátékelvezést a biztos fejlődés előfeltétele. A sakkör leg-eredményesebb hat sakkozója a Csepel SC sakkcsapatába került, közöttük egy leány is. A sakkör további fejlődéséhez tagtoborzásra van szükség, és egy nagyobb klubszobára, ahol a szemléltető oktatás és a versenyek lépéseit nagy de-

monstrációs táblán lehet követni.

Mozi: A kultúrház nagytermében minden hétfőn két filmelőadást tartanak. A gazdasági vezető szerint ez a két előadás elegendő is, több nem lenne gazdaságos, és veszélyeztetné is a ház kultúrtől-hon jellegét, filmszínházzá válna. A mozi jelenlegi formájában éppen hogy eltartja önmagát. A látogatottság bizonyára emelkedne, ha a MO-KÉP jobb műsorpolitikát alkalmazna, mert a gyakorlat azt mutatja, hogy a jobb filmnek nézőt hoznak.

Az alakulóban levő zenebarátkör klubnapjai szintén hétfőre esnek. A táncdal és dzsessz baráti kör tagjai — főként fiatalok — figyelmesen hallgatják a zeneszámokat illusztrált dzsessztörténeti előadást.

A könyvtár is hétfőn kezd munkáját, bár szombat kivételével a hét minden napján nyitva tart. A művelődési otthon egész első emeletét a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 46. sz. fiókja foglalja el. Bár-mondhatjuk, hogy egyike a legszebb budapesti könyvtáraknak.

Kis forgalmú, csendes kora délelőtt. A könyvtárlányok előtt néhány válogató, lépünk közelebb hozzájuk. Varga László nyugdíjas, szikár, barna ember, egy év óta tagja a könyvtárnak, főleg történelmi regényeket olvas.

— Első ittlétemkor Ecsedi Katalin könyvtárosnő végigvezetett a könyvtárban, mindent megmutogatott, megmagyarázott. Ez a kedvesség egy csapásra a könyvtár olvasói közé avatott.

Balogh Éva 18 éves gimnazista, most érettségizik, szintén tagja a könyvtárnak. Más budapesti könyvtárból jött ide, és meglepte a könyvtár szakirodalmának gazdagsága, valamint a könyvtárosok segítőkészsége, előzékenysége.

Meisner Tamásné, a könyvtár vezetőjénél érdeklődtünk a könyvtár múltja és jelene felől.

— A könyvtár egyidős a kultúrotthonnal. A lakótelep olvasni szerető közönsége lassan ránt talált, kialakult az olvasógárda. Ez volt a fiatal könyvtár hőskorszaka. A munkás hétköznapi apró eseményekben, ha igénylik, tanácsal, ajánlással próbáljuk alaktatni olvasóink ízlését, és igyekszünk, ahol szükséges, helyes irányba terelni érdeklődésüket. A könyvtárban jelenleg 14 000 kötet könyv van, s a választási forma a szabadpolcos rendszer. Néhány adat: 1966-ban 49 776 darab könyvet kölcsönöztek ki. A könyvtár olvasóinak megoszlása foglalkozás szerint: fizikai munkás és családtagjai: 524, közép- és főiskolai hallgató 404, egyéb 265.

— Mit olvasnak általában az emberek?

— Elég sokan olvasnak klasszikusokat, de az arány a mai irodalom javára dől el.

Ecsedi Katalin: — Meglepő, hogy mennyien olvassák el az iskolákban kötelező irodalmat. Pozitív oldala ennek a jelenségnek, hogy a tanulók lelkiismeretesen készülnek, és így megismerik a legértékesebb irodalmat, viszont negatív oldala, hogy a tanulók spontán igénye sok esetben alatta áll a kötelező irodalomnak.

— Az évek számát tekintve, hol kezdődik az a határ, amikor valaki a könyvtár tagja lehet?

— Csak kifejezetten a nyolc általános osztályt elvégzett fiatalok lehetnek a könyvtár tagjai.

— S azon alul?

— A fiatalabbak a gyermekkönyvtárban, a Rakéta utca 24-ben kölcsönözhetnek.

— Néhány szót az olvasókörzönségről...

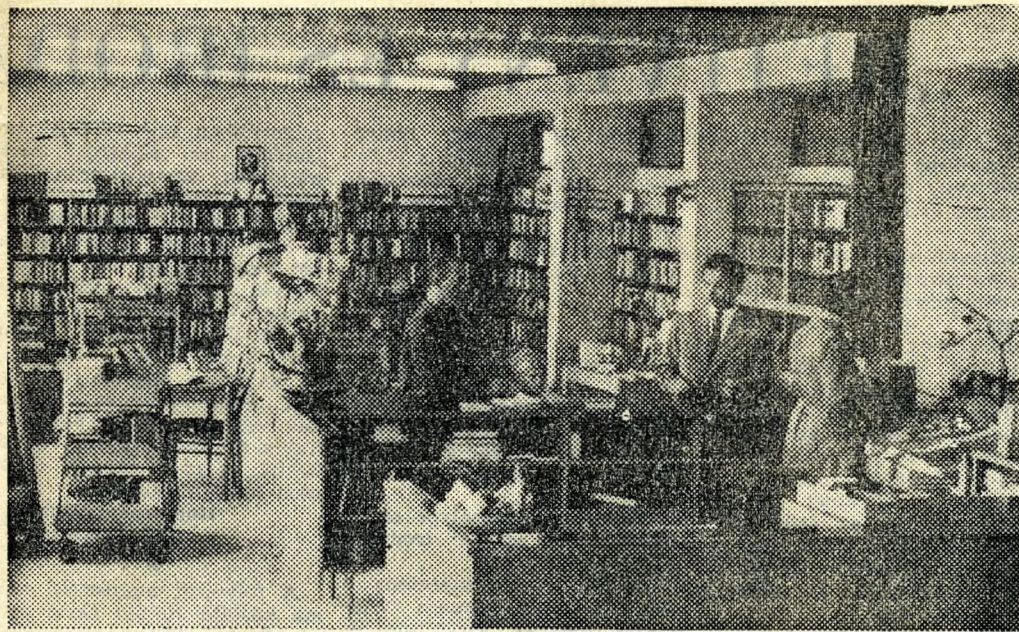
— Tömören: a világ legjobb közönsége. (Megint csak összevetve más könyvtárak közönségével.) A legmesszebbmennyire udvariasak. Itt ismeretlen valami a sznobizmus. A többi könyvtárakban fellelhető hiányosságok igen csekély mértékben itt is előfordulnak. (Könyvrongálás, a kölcsönzési idő önkényes meghosszabbítása.)

A könyvtár napi forgalmának maximuma 96 fő.

A könyvtáron belül működik az Universum Klub. Lét-rejtvényének története az, hogy az ifjúsági klub szétesett, s a megmaradt tagokkal egyetértésben esett a választás az Universum Klubra. A klubnak mintegy száz tagja van, tagsági könyvvél rendelkeznek. Egy-egy klub ülésén 30—40 tag jön össze, az Universum folyóirat legutóbbi számát tárgyalják meg.

Kedd délután:

Klub összejövetelt tartja az otthon klubtermében. Problematikus klubnapok ezek, mert az ifjúság egy része csak a táncrendezvényekre jár el rendszeresen, egyéb eseményekre, klubprogramokra alig-alig lehet elcsalogatni őket. A részvétlenség okait keresgélve fiatalokkal beszélgetünk. Megtudjuk, hogy az idejárók többsége vagy valamelyik középiskolában, vagy a munkahelyén KISZ-tag is. Kötelességszerűen ott vesz részt klubüléseken, ide csak szórakozni jön, és nagyon érdekes problémának kell annak lenni, amelyiket itt meghallgat. A táncrendezvényekre minden fiatal szívesen jár, arra is csak addig rendszeresen, míg párja nem kerül. No, igen, ez természetes is. És ezzel elérkeztünk az ifjúsági klubok egyik nagy problémájához, a korkülönbségből adódó differenciálódáshoz. Más irányú az érdeklődési köre egy 15—17 éves fiatalnak, megint más a 18—20 évesé, 20 éves koron felül megint más. Ifjúsági klubjainknak tehát olyan programot kellene kidolgozni, ahol mind-egyik korosztály megkaphat-

Olvások a könyvtárban

ná az őket legjobban érdeklő kérdésekre a feleletet.

Táncklub: A nagyterem parkettjén négy-öt fiatal pár végzi külön-külön, majd együtt a táncleckeiket. Szinte katonás szavak ütemére lépnek jobbra-balra, előre-hátra, a tánc fiatal szerelmesei. A táncnánrnő hol itt, hol ott mutat egy lépést, magyaráz, testtartást igazít; így alakítja, formálja, nevelti tanítványait Faluhelyi Ferencné. A szünetben megkérjük, mondjon valamit munkájáról, tanítványairól.

— Milyen táncokat tanít?

— Kezdő és haladó fokon főleg klasszikus táncokat, keringőt, tangót, csárdást, ezek örökszép táncok. Természetesen a tánc is fejlődik, maga az élet alakítja, az idő pedig fíradhatatlanul rostálja is őket. Tananyagom közé sorolhatom még a dél-amerikai táncokat is.

Milyen esztétikai és etikai szempontokat tart szem előtt?

— Általában minden tánc-hoz több ember szükséges, s ahol több ember van, ott már a közösségi szellem is megjelenik. Így a mi kis közösségünk is feltétlen nevel. Ide kapcsolódik a segítőkészség kialakítása, a táncosok egymáshoz való viszonya. Állandóan figyelem a hibákra, és azokat a megjelenés pillanatában lenyesegetem. Egyik legfőbb szempontunk a minél szebb táncolásra való törekvés, és a minél kulturáltabb és emberibb magatartás.

A szünetnek vége, a tanulók felállnak a gyakorlathoz. Bemutatunk két táncost a D—1-es osztályból. Simon Géza alacsony, barna, rokonszenves fiatalember, a Transzformátorgyárban dolgozik, az esti technikum harmadéves hallgatója. Erdtner Mária a Posta-forgalmi Technikum második éves hallgatója. Mindkét tánc-kezdő fiatal csillagtelepi lakos, és a kultúrotthon rendszeres látogatója.

Szerda:

Balet-tanfolyam. Fekete trikóba öltözött apróságok mozognak körbe-körbe, karikába, majd fejen állnak, gyertyáznak, spárgáznak. Kémény Melinda, az Állami Népi Együttes volt balettmestere oktatja mosolyra készítő szeretettel szép mozgásra, fegyelmre legkisebb tanítványait.

— A 3—6 éves korú apróságok előképzése az esztétikai hatásokon túl, a gyerekek egészséges alkati fejlődése szempontjából is nagyon fontos. Korrigálja a jelentkező apró alkati hibákat, mint a harántsütyledés, rossz fej- és

testtartás, törzsferdülés (lordózis).

Tanítványainak száma jelenleg 12 fő. Két csoportban oktatja őket, első a 3—6 éves korúak, második az iskoláskorúak csoportja. A tanítványok között mindössze egy fiú van. Két-három tehetséges tanítványával a hivatalos órákon túl is foglalkozik, hogy fejlődésüket elősegítse. Szerinte az iskolák nem karolják fel kellően a balettkultúrát, így a balettkultúra ügyét, nem fejtetik ki propagandát a szülők között, mert a balett csökkentése a kultúrtornára jelentkező gyerekek számát, holott nincs igazuk, mivel a kultúrtorna elsősorban a versenyekre való felkészülést segíti elő.

A nyugdíjasok klubja is tartana ma klubnapot, de mindössze 3 ember jött el. Egy nyugdíjas szakszervezeti alapszervezet létesítése a kultúrotthonban, elősegítené a nyugdíjasklub eredményesebb működését.

Csütörtök:

Tánczene. és táncdalmelőadások szállnak a falakon kívülre is. Minden csütörtökön össztánc van a kultúrotthon nagytermében. A parketten fiatalok színes sokasága lépdel, kering, forog a zene ütemére. Jó a zenekar, jó a hangulat, telt ház van. Az első emeleti büfében hűsítő italokat és sört lehet kapni, amikor lehet, mert előfordul, hogy kifogyának belőle, ilyenkor bort adnak a hűsítő italok mellé. Az egyik asztal mellett négy fiú és két lány oltoztatja sörrel a szomszágát, ahogy elnézzük, a fiúk 18 év körüliek lehetnek, de a lányok... a lányok aligha töltötték be a tizenhatot. A büfé kiszolgálója természetesen nem kérheti mindenkitől a személyi igazolványt, éppen elég más dolga is van a táncok szünetében. De hiába is kérné, mert a fiúk vásárolják meg az italokat, és vendégül látják a lányokat, meg a fiatalabb fiúkat. Itt újra jelentkezik a fiatalok kor szerinti kategorizálásának szükségessége. Lehete talán egy héten egyszer szeszmentes táncdélutánt rendezni — 16—18 évesek részére. Ilyen igény is jelentkezik. A gondos mamák szívesebben engednek ilyen, csak estebe hajló rendezvényekre lányukat, fiaikat.

Péntek: A magnóból Beethoven-, Bach- és Csajkovszkij-akkordok szállnak, a színpadon vörssorok emlékeztetnek, kérnek, vádolnak, figyelmeztetnek. Az egyik versben Babits könyörög, a másikban Illyés Gyula vádol, majd Brecht és Rozsnyevszkij mond ítéletet, de a Russell-bírósg tárgyalagos megállapításából is hallunk részleteket és Vietnam hőseinek áldozatáról is beszélnek a narrátorok, versmondók és a kórus hangjai. A művelődési otthon irodalmi színpadának utánpótlás-együttese próbálja az Emberiség, hová mégy című, békehonapi műsorát. A megváró erejű összeállítás az irodalmi színpad vezetője, Varga András irodalomtanár készítette.

Különösen eredményes egyéni teljesítményt nyújtottak az irodalmi színpad törzsgárdatagjai közül Szabó Agnes, Takács Ilona, Gyurica István és Kovács János.

A kerületi kulturális sereg-szemlén az együttes aranyfo-

kozatot ért el A láng és füst városában című irodalmi összeállítás előadásával. Ebben a műsorban csepeli témát dolgoztak fel, Csepel harcos politikai múltját és jelenét illusztrálták. Az utánpótlás-együttesből Rab Sándor az országos bemutatóra is bejutott. Az együttes legfiatalabb tagjai közül tehetségükkel és szorgalmukkal kitűntek: Fekes Irén, Poteczán Bella, Horváth Mária, Molnár Magdolna és Kalmár István. Véleményünk az, hogy az irodalmi színpad még sok szép sikert fog elérni.

A háziasszonyok klubja a klubszobában szintén pénteken tartja összejövetelét. A klub jelenleg átszervezés alatt van. Közvélemény-kutatás folyik a klub munkájának színesebbé, sokrétűbbé tételéhez.

Szombat:

délután népdaloktól hangos a kultúrház nagyterme. Népdalokat és népi táncot tanít Molnár Györgyné pedagógus. Tanítványai az általános iskola felső tagozatának tanulói. Az év elején 71 gyerekkel indult a gyermekművészeti stúdió munkája, jelenleg 36 tanuló jár rendszeresen a foglalkozásokra. A kis népi táncosok között sokkal több a lány, mint a fiú. Felhangzik a dal, és a népdal ütemére próbálják a Kalocsai kettős motívumait, a Somogyi leánytáncot már végig tudják táncolni. Mindig énekszóra táncolnak, bár a karaktertréningekhez zenére is szükség lenne. Múlt év októberében kezdték a tanulást, és december 5-én, a Téli-é-ünnepeken már önálló műsorszámot adtak, amit december 18-án, a fenyo-füvennepeken megismételtek. Március 8-án, a nőnap alkalmával új tánc- és énekműsorral szórakoztatták a közönséget. A népdal és népi tánc mellett verses népszokásokat, jeleneteket is tanulnak. A műsorok irodalmi anyagának összeállításához Kövesi Erzsébet nyújt segítséget. A finom pedagógiai érzékkel nevelő és tanító Molnár Györgyné gyermekei a kultúrotthon jó hírét növelik.

A parketten még próbálnak a népi táncosok, a színpadon már szerelik a táncest zenekarának hangosító berendezéseit.

Vasárnap délelőtt:

nem állandó jelleggel ugyan, de gyakran rendeznek filmmatiné-műsorokat, főként gyermekek részére. Minden vasárnap este a kultúrotthon nagytermében táncestet rendeznek a lakótelep fiatalosága részére. A táncestet műsorjának emelése és a szórakozás kulturáltságának megőrzése érdekében minden táncrendezvényen sötét ruha és nyakkendő kötelező.

A Radnóti Miklós Művelődési Otthon életét mutatjuk be egy hét eseményeinek tükrében. A szakkörök, klubok vizsgálata azt mutatja, hogy ott folyik pezsgő, eleven élet, amelyeket fiatalok látogatnak. Pozitív eredmény ez, mivel a kultúrotthon egyik feladata, hogy a kulturált, szocialista életformába való beilleszkedést segítse elő, éppen a fiataloknál. Az otthon vezetőségének azonban meg kell találni az utat a középkorúak és az idősebbek felé is. Ha ez megtörténik, akkor elmondhatjuk, hogy teljes mértékben betölti hivatását.

Fodré Sándor
Szentpéteri Zsigmond

A Radnóti Miklós Művelődési Otthon homlokzata.